

Pertti Sulasalmi

Liittoherran valinta

Pertti Sulasalmi

Liittoherran valinta

© 2023 Pertti Sulasalmi

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-3560-2

ENSIMMÄINEN LUKU

Y K S I

Herraksi sekä pyritään että tyrkätään. Herra-aihion ympärillä pyörii herrantekijöitä, joilla on lipevä kieli ja herran teon vainu.

Herraksi halutaan mieluummin tyrkätty herra, joka ei oikeastaan halua herraksi, mutta taipuu lopulta, koska joku on joka tapauksessa herran pestiin valittava.

Tyrkätty herra astuu siten ikään kuin sattumalta kohdalle tulevaan herrahissiin. Herraksi pyrkivät jätetään lopulta huomiotta.

Työntekijöiden etuja valvova liitto on perustettu tekemään työehtosopimuksia ja huolehtimaan siitä, ettei työnantajat riistä työntekijää.

Nelikymppinen Matti Koivunen on yksi tämän liiton toimitsijoista. Hän pitää itseään vielä nuorena. Isossa maailmassa moni häntä kaksikymmentä vuotta vanhempi mies on valittu jopa presidentiksi.

Liittoihin on palkattu Koivusen tapaisia toimitsijoiksi kutsuttuja matkasaarnaajia. He kiertävät maata erilaisissa kokouksissa ja kertovat miten tärkeää on olla samassa veneessä ja huolehtia että saadaan työehtosopimuksen mukaiset edut jokaiselle työntekijälle.

Matti Koivunen on ehtinyt urallaan ammattiliiton järjestösihteeriksi.

Hän halusi aikoinaan liiton töihin ja teki parhaansa valinnan varmistamiseksi. Kun oli kunnolla juntattu, niin onnistuihan se. Koivusen tapaiset miehet määräävät kaikesta, he ovat mukaansa tempaavia, joku sanoisi, että kerta kaikkiaan.

Liiton pääkallopaikka sijaitsee tornitalossa Helsingissä. Koivunen kävelee autohallista hissiin. Se nostaa hänet seitsemänteentoista kerrokseen. Hän laittaa avainliuskan sähkölukkoon, ovi rapsahtaa samalla auki. Koivusen edessä on pitkä käytävä, hänen pitää ohittaa kymmenen toimistohuonetta, jokaisessa ollaan jo töissä.

-Huomenta kaikille tasapuolisesti, hän huutaa kovalla äänellä puolivälissä käytävää.

Viimeisessä ohitettavista huoneista istuu toimitsija Rauno Karttunen. Koivunen ei voi sietää miestä. Vastavuoroisesti Karttunen ei voi sietää Koivusta. Järjestöelämän kummallisuuksiin kuuluu, että heidän on kuitenkin toimittava yhdessä ja vieläpä jäsenistön parhaaksi.

Matti Koivunen riisuu takkinsa, pistää ruudullisen lippalakkinsa naulaan senkin. Lakki ei sovi vihreän takin kanssa, mutta Koivuselle kukaan ei ole uskaltanut sitä sanoa.

Tänään Koivusella on toimistopäivä. Se tietää sitä, että puhelimen päässä on vähän väliä joku liiton jäsen valittamassa työhönsä liittyvistä ongelmista. Koivusen on huolehdittava niistä itse, muut eivät kuitenkaan osaa.

Hänen tietokoneensa ruutu on täynnä viestejä, niistä osan hän putsaa suoraan roskikseen. Koivunen toivoo, että joku maakunnan mies kutsuisi hänet johonkin kokoukseen.

Tällä kertaa ruudulla ei ole kutsuja, mutta puhelin soi. Siellä on alueaktiivi Himanen.

-Mitäs äijän retkulla on huolena, eikös kurssi mennytki hyvin, Koivunen tokaisee.

-Kurssi, no joo, mutta mulla on muuta.

-Kakista ulos.

-Oletko sinä ehdolla.

Koivunen korjaa ryhtiään. Hän on keskipitkä, vatsakas, toimeettomana olevat lihakset ovat päässeet lässähtämään.

Koivunen ei pidä urheilusta, hän tupakoi ja juo kaljaa, todettakoon vielä, että hän ei ota koskaan väkeviä. Hänelle on sanottu, että väkevät tekevät hänet hulluksi. Itse hän luulee vatsansa olevan yliherkän.

-Kuule Himanen, minäpä sanon sulle jotakin. Minä olen pitkän linjan mies, ollut tällä alalla jo miehen iän. Eikö ole kohtuullista olettaa, että minä olen mahdollinen valinta siihen postiin.

-Me halutaan hommaan pitkän linjan mies, siksi minä tässä soittelenkin, kun olisi kartoitettava ketä tässä on käytettävissä, tiedätkö sinä muita jotka on ehdolla, Himanen yrittää.

-Kuule Himanen, en minä oikein tiedä, sehän on niin että sitten, kun kysytään, joudutaan vastaamaan.

-Mitä tarkoitat?

-Kun ei vielä tiedä mitä nuo muut tekee, ei voi hötkyillä, se joka tässä ensin avaa pelin menettää sen, mutta sinähän voit ottaa siitä selvää.

-Niin voin, tehdäänkö diili.

-Sellainen diili me voidaan tehdä, että sinä soitat sitten kun on jotakin kerrottavaa.

Koivusen Matti on tuosta hetkestä lähtien ehdolla liiton puheenjohtajaksi. Normaalisti tiedetään, että ainakin ohimennen jo tapaamamme Rauno Karttunen ja lakimies Virtanen ovat ehdolla. On sovittu jo pienemmässä piirissä, että Virtanen pitää teilata hinnalla millä hyvänsä. Koulutetuille ei pidä ammattiliitoissa antaa valtaa, he ovat liian yksioikoisia, yhdestä muotista veistettyjä.

Eläkkeelle lähtevä puheenjohtaja Paavo Mutikainen teki aikoinaan hommia kenkätehtaassa ja kouliintui luottamusmieheksi ja työpaikan edunvalvojaksi. Sana miehen ahkeruudesta kiiri pääkaupunkiseudulle, joten hänet valittiin aluemieheksi Kuopioon. Sieltä kutsu kävi pääkallopaikalle liiton sihteeriksi ja siitä puheenjohtajaksi. Nyt 30-vuoden mittainen ay-ura on kuljettu loppuun, hänellä on vajaa vuosi aikaa järjestää asiat niin, että seuraaja olisi hänen mieleisensä.

Moni on jo huomannut hänen intonsa vaikuttaa seuraajansa valintaan. Sitä on jopa pidetty kekkoslaisena puuttumisena valintakuviioon. Yksi toimitsijoista on todennut, että ehkä Mutikainen haluaa istua yli eläkeiän.

Mutikainen herää aamuisin yksin isosta omakotitalostaan. Toinenkin avioliitto on päättynyt eroon. Hän tuntee välillä yksinäisyyttä, mutta elämän halu hänellä on tallella.

Hän syö aamupuuronsa, käy aamupaskalla ja soittaa järjestösihteerin Matti Koivusen kännykkänumeroon.

-Mutikainen täällä, minä haluan pitää sinun kanssasi palaverin iltapäivällä.

-Sehän sopii.

-Kello neljätoista sitten ja tule minun huoneeseeni.

Puhelun jälkeen Mutikainen siirtyy lukemaan sanomalehteä. Hänellä ei ole kiire toimistolle, työehtosopimukset ovat voimassa, joten johtajalla ei ole paljon töitä, mitä nyt toimiston naisten vahtimista.

Mutikainen myhäilee itsekseen. Hän on vanha kunnon junttamies, hänen oma valintansa puheenjohtajaksi kävi hyvänä esimerkkinä. Mutikainen oli 16 vuotta ollut osin vastentahtoisesti liiton kakkosmiehenä, siitä ei tie voinut kulkea muualle kuin ylöspäin. Ensin näytti, että se olisi helppo nakki, mutta kun istuva puheenjohtaja Kalle Kutinen ilmoitti jäävänsä pois, ei palaset olleetkaan kohdallaan.

Mutikaisen täytyi tehdä jos jonkinlaista diiliä ennen kuin valinta vahvistui. Ensin piti saada muut kellokkaat luopumaan pyrkimishaluisaan. Sitä varten kokoonnuttiin heidän kanssaan samaan tilaan, johon sitten kutsuttiin tuomariksi tuolloin Lahden alueella toiminut Matti Koivunen.

Kun aikansa oli palaveerattu, oli käteen jäänyt Mutikaisen kortti. Muut eivät saisi enää pyrkiä Mutikaiselle varattuun paikkaan. Ja jos jollekin tulisi mieleen sitä yrittää, lähtisi Matti Koivunen heti liikkeelle ja muistuttaisi pyrkyriä järjestöuran loppumisesta. Itselleen hän samalla varmistti paikan järjestöosaston johtajana.

KAKSI

Rauno Karttunen kaivaa laatikosta tyhjän matkalaskukaavakkeen. Hän pyörähti eilen päiväselttään Brysselissä. Hän joutuu tekemään näitä matkoja silloin tällöin, koska on yksi harvoista kielitaitoisista. Englanti tuli opittua keskikoulussa, muuten opiskelu jäi vähiin, kun piti ruveta perhettä perustamaan. Se liitto on jo unohtunut, nyt on jo uusi menossa, siitä syntynyt poika on alakouluiässä.

-Tuutko Karttunen tänne mun toimistoon, Koivunen huutaa niin että koko käytävä raikaa.

Karttunen ottaa puhelimen ja soittaa Koivusen alanumeroon. Hän haluaa ensin tietää, mitä siellä on meneillään. Onnekseen hänellä ei ole normaalisti paljon yhteisiä juttuja Koivusen kanssa. Karttusen vastuulla on pieni toimialakohtainen sopimus, jota hän säätelee itseksensä. Koivunen intää puhelimessa, että Karttusen on syytä nostaa takapuo-
lensa tuolista ja tulla käymään. Karttunen sulkee puhelimen, mutta kirjaa ensin matkalaskuun Brysselin matkaan kuluneen matka-ajan ja katsoo vielä valtion matkustusohjesäännöstä Belgian päivärahan ja raapustaa senkin paperille.

Naapurihuoneessa haisee kevyesti tupakalle. Tupakointi on toimistossa kielletty, mutta Koivunen rikkoo sitä jääräpäisesti. Muutkin tupakkamiehet nostivat kiellosta kovan äläkän, mutta kun työsuojelupiirin tarkastaja oli käynyt määräämässä uhkasakon, oli Mutikainen käsenyt miesten lopettaa.

-No mitä sulla nyt?

-Kutun sut tänne, kun halusin kysyä, josko menisit ministeriöön mun tilalle.

-Mitä varten?

-Kun pitäis keskustella ulkomaille lähetetyn työvoiman sairaanhoidosta ministeriön virkamiesten kanssa, etkös sinä osaa sen homman.

Karttunen on ollut aikaisemmassa elämässään työsuojeluvaltuutettuna, hän on lukenut vähän psykologiaakin.

-Ei mulla ole aikaa, on muuta tähdellisempää.

-Vittu sä oot aina samanlainen, ei sulta voi koskaan odottaa apua, voi vittu.

Karttunen ei jää kuuntelemaan, hän menee takaisin huoneeseensa. Hän olisi voinut tokaista takaisin, mutta ei aina jaksa. Koivunen kääntää hänen puheensa aina toisenlaiseksi. Kahvihuoneessa joku on sanonut, että Karttunen ei kestä paineita. Senkin juorun liikkeellepanija on ollut varmasti Koivunen.

Liittopuheenjohtaja Mutikainen tulee toimistolle. Sihteeri Kerttu nousee ja avaa hänelle oven ja kantaa postin tammipöydälle. Hän jää seisomaan pöydän taakse ja odottaa antaako Mutikainen hänelle uusia määräyksiä.

-Ei minulla ole nyt mitään muuta tässä, joten voit mennä.

Kerttu kääntyy. Mutikainen katsoo hänen jälkeensä. Toimistolla juurutaan, että Kerttu on saanut sihteerihomman, koska on ollut sopivan flirtti. Kerttu on luonnollisesti kiistänyt moiset väitteet. Hän on tavallinen nainen, mikä tässä yhteydessä tarkoittaa, että hän kuuluu kasvavaan yksineläjien joukkoon. Ottajia olisi kyllä, totta puhuen Kerttu on hivenen kiinnostunut Karttusesta, joka on hänen mielestään harvoja sosiaalisia persoonia talossa. Mutta valitettavasti mies on varattu. Kun Kerttu on sulkemassa ovea, Mutikainen toteaa, että Koivunen voisi tulla heti hänen luokseen.

-Ja tilaa vielä pasteijat.

Kerttu tekee työtä käskettyä. Hän näkee jonkin ajan kuluttua Koivusen hahmon menevän sisään Mutikaisen huoneeseen.

Kerttu rupeaa tekemään pöytäkirjaa edellisen päivän johtoryhmän kokouksesta. Hän joutuu kirjaamaan muistiin toisten sanomisia, tässä talossa naiset vaikenivat, ainakin toistaiseksi.

Koivunen istuu reteesti nojatuoliin puheenjohtajaa vastapäätä. Hän pystyy olemaan Mutikaisen seurassa rento, sillä miehen kiitollisuuden velka on kestänyt kaikki vuodet. Koivuselle annetut merkittävät tehtävät ovat tästä oiva esimerkki.

-Kuulehan Matti, minä olen tässä pohtinut ja tullut sellaiseen johtopäätöksen, että me tehdään susta puheenjohtaja ja saat istua tälle tuolille.

Matti nojautuu taaksepäin. Hän tuntee sisällään monenlaisia väristyk-
siä, jotka vaihtelevat hyvän ja pahanolon tunteen väliltä.

-Et olisi voinut pahemmin yllättää.

-No helvetti, tiedät varmaan, mitä minä sisimmissäni haluan, onhan
tässä yhdessä tätä järjestöä vedetty ja hyvin on toimeen tultu.

-Tiedän, tiedän, mutta ajattelin kun et ole viime aikoina pyydellyt mi-
nulta mitään erityistä, olen sitä tässä ihmetellyt.

-Älä sinä siitä huoli, tässä on ollut hiljaista, koska sopimukset saatiin
niin helposti tänä vuonna.

-Mitäpä minä voisin sanoa muuta kuin, että ollaan ehdolla jos niin olet
ajatellut.

Mutikainen kyyristyy eteenpäin.

-Tämä pitää hoitaa taiten, ei saa hihkua vielä kenellekään, minä juttelen
ensin muutaman hallituksen miehen kanssa, katsotaan mihin päin hei-
dän kelkkansa on kallellaan.

-Just, sitä minä olen ittekin miettinyt, onhan mulla omatkin suhteet,
mutta edetään rauhallisesti, pitää vain hiljentää Karttunen ja muut tyh-
jäntoimittajat.

Mutikainen nojautuu taakse päin, hän kaivaa sormellaan korvaansa ja
haistaa sen tehtyään sormeaan.

-Karttunen on luuseri, se me molemmat tiedetään, mutta menehän nyt,
minä rupean tässä muihin töihin, kohta on SAK:n hallitus, siellä ne jau-
haa sitä iänikuista paskaansa, muka solidaarisuuden takia sitä ja tätä.
Koivunen lähtee, hän viheltelee käytävällä Elviksen Love me Tenderiä.
Se ei mene ihan kohdalleen, mutta sen verran kuitenkin, että näin voi
todeta.

Kuten tiedetään, ihmiset ovat kovia spekuloidaan. Niinpä mahdollar-
sista herraehdokkaista riittää puhetta. Aloittakaamme Lahdesta, jossa
osastoaktiivi Himanen soittaa muille osastoaktiiveille ja kertoo heille
vuoron perään, kuinka yksinkertainen mies järjestösihteeri Koivunen
loppujen lopuksi on.

Himanes jos kuka, tietää miten vaikeata on saada miehiä ammattiosas-
ton hommiin. Hän on joutunut tekemään kaiken itse, hyvä jos on

sihteeri löytynyt avuksi. Helsingin herroja heillä ei kunnioiteta, ei aina-kaan Koivusen Matin kaltaisia öykkäreitä.

Koivunen oli saanut Himasen mielen pahasti karrelle käydessään alueella eräässä syyskokouksessa. Koivunen oli ottanut esille alueen huonon järjestäytymisasteen ja haukkunut osastoaktiivit huonoiksi aktiiveiksi.

Koivunen oli kironnut ja sanonut, että on osaston vastuulla säilyttää liiton vahva imago, joten pitää laittaa heti suunnitelmat pystyyn uusien jäsenten kalasteluun.

Tuo toive ei toteutunut, sillä osaston miehiä kiinnostaa pilkkikisat ja teatterimatkat, ei heitä voinut vaatia menemään työpaikoille toisten työn tekoa häiritsemään.

Soittamiensa puheluiden jälkeen Himanen miettii mahdollisuutta lähteä etsimään toista ehdokasta. Ammattiosaston johtokunnassa nimiä nousi esiin liiankin kanssa, kukaan ei halunnut luopua omasta ehdokkaastaan. Viimeisessä kokouksessa oli sovittu jonkinlaisen pudotuspelin aloittamisesta. Muut eivät kuitenkaan vielä tässä vaiheessa hyväksyneet Himasen esitystä Koivusen listalta pudottamiseksi.

-Eiköhän mejän kannata kuitenkin vartoa vielä, ei saisi munata itteään. Himanen antoi periksi, mutta se ei tarkoittanut sitä, etteikö hänen oma mielensä ole pysyvästi Koivusta vastaan.

Himasella on vain yksi ääni tulevassa edustajakokouksessa. Tässä on vielä aikaa, joten hänen pitää ryhtyä toimeen. Ehkä tämä on viimeinen tilaisuus näyttää olevansa merkityksellinen.

Olisiko hänen vuoronsa nyt, kun valitaan miehiä liiton hallitukseen. Viime kokouksessa hän oli pudonnut koska paikalle tarvittiin mies Pohjois-Suomesta.

Himanen lähtee ammattiosaston asioiden hoitamisen jälkeen ansiotöihin. Hänen tehtävänään on kerätä varastossa ruokatavaroita kauppoihin. Päivät kuluvat milloin ilta, milloin aamuvuorossa. Joka viikko hänellä on luottamusmiesvapaata, jolloin hän käy liiton aluetoimistossa ja toimittaa muita työntekijöiden asioita. Viimeksi piti korjata yhden poislähtevän lopputiliä. Työnantaja jätti kuulemma vahingossa

maksamatta kaksi lomapäivää. ”Tahallaan se sen teki”, Himanen sanoi kaikille. Muut olivat nyökänneet.

Himanen näkee kuorma-autonkuljettaja Veli Kurun, he tapaavat päivittäin. Kuru ajaa tavarat kauppoihin ja käy ennen lähtöään tupakalla ja kahvilla terminaalin kahvihuoneessa.

-Et kuule ole miettinyt vielä miten ensi vuonna edustajakokouksessa, Himanen sanoo.

-En ole, en tiedä oonko enää menossa, olen jo liian vanha.

Kuru on ollut kolmessa liittokokouksessa valitsemassa puheenjohtajaa, mutta on muutoin jäänyt pelkäksi rivimieheksi. Itse hän on sanonut pitävänsä automiehen hommista. Kerran hän ajautui demareiden listalta Lahden kaupunginvaltuustoon, mutta viihtyi siellä vain yhden kauden.

-Kuule Veli, minä tarvitsen sinun apuasi, pitäisi lähteä tukemaan sitä Karttusta liiton johtoon.

-En tiedä, hyvä mieshän se Karttunen on.

-On ja ei ole mikään perseennuolija kuten se Koivunen.

Kuru ryystää kahviaan. Hänen on lähdeittävä, ajorupeama kestää usein yli lain salliman määrän, mutta sakkoja ei ole vielä tullut. ”Poliisi ei päiväystä korvessa”, hän on sanonut.

Rauno Karttunen vaihtaa vaatteensa toimistomogulin alakerrassa, jonne liitto on rakentanut pienen kuntosalin. Hänen lisäksi salia on käyttänyt vain pari kaveria. Salin sulkemisestakin on jo puhuttu, koska toimitsijat sen kun lihovat.

Karttusen pyöräilykausi alkaa olla loppuillaan. Vielä joku vuosi sitten hän pyöräili koko talven. Eräänä aamuna, kun vaimo oli ollut äksyllä päällä, hän oli kiivauksissaan ajanut liian lujaa ja kaatunut jäisellä tiellä. Siinä oli ollut hengen lähtökin lähellä, onneksi oli ollut kypärä päässä. Karttunen on aina ollut urheilija, parikymppisenä hän pelasi pesäpalloa suomisarjassa. Pesäpallo oli silloin kansallispeli, nyt siitäkin on tullut pelkkää bisnestä.

Jos Karttunen ei tekisi työtään työväenliikkeen parissa, hän äänestäisi vihreitä. Hän on ajautunut täysin eri linjoille ay-liikkeen nykyisen kaltaisesta valtajärjestelmästä, jossa pelataan ihmisillä.

Päivällä käyty puhelinkeskustelu erään maakunnan miehen kanssa, jonka nimeä hän ei saanut ylös, sai hänet melkein suunniltaan. Mies vakuutteli hänelle, että Karttusen oli syytä olla erillään puheenjohtaja-taistelusta, se paikka ei kuulemma kuulunut hänenlaiselleen velmuilijalle, jolla oli ainoastaan valtaan pyrkimisen tahtoa.

-Enhän minä pyri mihinkään, Karttunen oli yrittänyt.

Se ei ollut auttanut. Karttunen on nyt ehdolla puheenjohtajaksi, kuten kait moni muukin. Hän on tosin jo aikoja sitten päättänyt, että hän on nykyisessä virassaan valtansa huipulla. Hyvä ammattimies hän joka tapauksessa on, toimiston naiset ovat olleet aina hänen puolellaan.

Karttunen ottaa kymppivaihteisen Crescentin ja suuntaa kohti Espoota. Matka kestää lähes tunnin, matkalla päähän pölähtää ajatus puheenjohtajapelin käänteistä. Hän on kuullut, että paikalle ollaan hakemassa pitkän linjan miestä. Lisäksi ehdolla voi olla akateemisesti koulutettu ja miksei myös istuva puheenjohtaja Mutikainen.

Lakimies Virtanen kertoi kahvittelun lomassa, että jos Mutikaista älyttäisiin kysyä jatkoon, niin Mutikainen olisi innolla ehdolla. Moiselle kuviolle naurettiin, kunnes liiton kakkosmies Jaakko Jormanainen paljasti siitä puhutun demariryhmän kokouksessa.

-Eikös eläkeikä ole 60 vuotta, silloin pitää lähteä, Koivunen sanoi.

-Niin kun valtion hommissa, niin meillä ay-joukoissakin saa olla pidempää, jos vain siitä sovitaan, Jormanainen vakuutti.

Kukaan ei aikaisemmin ollut jäänyt jatkoajalle, sellaista miestä olisi pidetty hulluna. Nyt Mutikainen on ehdolla, ainakin niin kauan, kunnes toisin todistetaan. Ehdokasasettelu on vasta aluillaan, valintakin vasta kesäkuussa.

Karttunen päättää Areenan ohi pyöräillessään seuraavansa asiaa sivusta paitsi, että hän aikoo, jos sitä häneltä kysytään vastustaa Koivusen Matin valintaa. Jos Koivunen valittaisiin, olisi hänen lähdettävä liitosta. Hänellä ei olisi mitään mahdollisuutta elää Koivuselta tulevan paineen alla.

Kotiin on matkaa vielä viisi kilometriä, sen hän polkee rennosti, syksyinen ilma tuntuu sieraimissa, hän tuntee olevansa etuoikeutettu saadessaan nauttia tästä hetkestä.

KOLME

Kerttu saa hallituksen pöytäkirjan valmiiksi. Hän käy vessassa, ehostaa hieman meikkiään ja suunnistaa kahvihuoneeseen. Siellä istuvat jo toimistonhoitaja Liisa sekä tekninen sihteeri Jaana, joka valittaa saamaansa toimeksiantoa.

-Tiedättekö, että Koivunen vaati minua katsomaan toimintasuunnitelmasta, kuinka liiton järjestökurssille on osallistuttu, se olisi voinut tehdä sen itsekin.

Liisa naurahtaa. Hän tekee liiton kaikkia naisille kuuluvia töitä, mutta ymmärtää, että Jaana on kärttyinen.

Vielä 90-luvulla tekninen sihteeri oli liiton tärkein henkilö. Liitosta ei lähtenyt yhtään paperia ulos ilman sihteeriä, yksinkertaisesti siksi, että miehet eivät osanneet kirjoittaa koneella.

Nyt heillä kaikilla on edessään tietokoneet, joten teknisten sihteereiden työt ovat vaihtumassa normaaleihin toimistotöihin, mikä tarkoittaa papereiden pyörittelemistä.

Kahvihuoneen ohi menee miehiä tupakkahuoneeseen. Siellä on näin iltapäivällä tietokilpailu. Joskus käytävälle kuuluu melkoinen naurunremakka, kun vastaus on ollut tarpeeksi pielessä. Näissä seuroissa ei ole totuttu vastaamaan väärin, joten tietämättömät ovat usein hiljaa.

Miesten mentyä Kerttu kertoo Jaanalle, että heidän olisi aika valittaa omista toimenkuvistaan.

-Meidän ei pitäisi suostua miesten aivoitusten toteuttamiseen.

Jaana onkin kuullut, että SAK:ssa on jo siirrytty pistepalkkaukseen.

-Palkka maksetaan sen mukaan mitä tekee eikä niin kuin Mutikainen keksii maksaa.

-Ei kai palkkatasoa määrätä Mutikaisen sanomisten perusteella, tämä hän on ammattiliitto, Kerttu sanoo.

Jaana tietää kertoa, että päästyään puheenjohtajaksi Mutikainen oli vaatinut ensi töikseen itselleen palkankorotuksen. Siitä oli jopa riideltä työvaliokunnassa, kun vasemmistoliittolaiset olivat vaatineet samaa kuoppakorotusta myös omalle ykkösmiehelleen, joka käytännössä on liiton hallituksen puheenjohtajan varamies.

Mutikainen näytti tässäkin asiassa olevansa kovan luokan mies. Palkankorotus oli mennyt läpi sillä perusteella, että Mutikainen sanoi tekevänsä töitä myös lomansa aikana.

-Sehän on laitonta, Kerttu sanoo.

-Mistä sinä sen tiedät, Jaana kysyy.

-Kyllä kait minä tiedän, kun istun aina työvaliokunnan kokouksissa, jäsenten oikeusapuhakemuksissa on usein esillä lomakorvausten maksamatta jättäminen ja silloin Mutikainen on sanonut, että lomalla ei töitä tehdä ja työnantajat piti panna maksamaan.

Liisa sanoo Mutikaisen olevan kaksinaamainen. Kerttu vastaa, etteivät muut saa sanoa hänen puhuneen työvaliokunnan asioista, se on kiellettyä.

-Jos Mutikainen saisi tietää saisin aika kyytiä.

Naiset istuvat vielä tovin ja lähtevät sitten omiin koppeihinsa. Hetken päästä käytävällä on hiljaista, tupakkahuoneesta kuuluu vaimea puheensorina. Siellä istutaan usein pitkään, jopa niin pitkään, että joku on muistuttanut heitä tupakan vaarallisuudesta.

Tarkkana miehenä kakkosmies Jormanainen on vaatinut heitä pitämään lyhyempiä pauseja, mutta miehet eivät ole uskoneet hänen olevan tosissaan. Siten tupakkahuoneessa vietetään aikaa lähes tulkoon saman verran kuin työhuoneessa.

Liiton II puheenjohtaja Jaakko Jormanainen laittautuu yöpuulle. Hän on juuri katsonut Ajankohtaisen Kakkosen ja tullut siihen johtopäätöksen, että se on Kepun sontaluukku, ihan niin kuin Demarin kolumnisti Kairamo on väittänyt.

Jormanaisella on hyvä ja lämmin paikka vaimo Leenan vieressä. Hän laittaa itsensä kyljelleen ja katsoo vielä herätyksen kohdalleen ja sammuttaa valon.

Ammattiliitossa ryhdytään etsimään eläkkeelle siirtyvälle puheenjohtajalle seuraajaa.

Hakuryhmään valitaan liiton hallintoon kuuluvia henkilöitä sekä istuva johto. Kuten arvata saattaa, valinta ei suju ilman ongelmia ja yhteenottoja.

Puheenjohtaja saadaan valittua, mutta onko hän kaikkien mieleen.

Vuosien saatossa paine alkaa kasvaa ja osa porukasta on valmis ehdottamaan puheenjohtajan erottamista.

Myös media kiinnostuu valtataistelusta ja sekoittaa liitossa toimivien pasmat.

Hakuryhmä ryhtyy etsimään uutta puheenjohtajaa. Ja soppaan sekaantuvat myös entiset liiton johtohenkilöt.

Valinta saadaan suoritettua ja liitossa on jälleen kaikki hyvin, vai onko?

Pertti Sulasalmi on eläkkeellä oleva Auto - ja Kuljetusalan Työntekijäliiton työsuojelusihteeri. Hän on julkaissut aiemmin kirjat Maantiekiittäjä v 2012 sekä Harrikalla Jenkeissä v 2023.

